

indsatser for konfliktforebyggelse og genopbygning.

Freds- og Stabilitetsrammen, FRESTA, der oprettedes i 1999, udgør således et bistandspolitisk instrument til fremme af respekten for menneskerettigheder samt genopbygning og konsolidering af civilsamfundet. FRESTA-midlerne bruges aktivt til at fremme OSCE's målsætninger, blandt andet gennem ODIHR. FRESTA udgør således et vigtigt nyt element i spektret af danske udenrigspolitiske instrumenter til forebyggelse af konflikter i Europa.

Danmarks Internationale Humanitære Beredskab, IHB, der oprettede i 1994, er bl.a. rammen om de danske personelbidrag til OSCE's missioner. Gennem IHB's fortegnelser over dansk personel, der med kort varsel kan stilles til rådighed for internationalt arbejde herunder indenfor OSCE, sikres, at Danmark hurtigt kan bidrage med velkvalificeret personel til missionerne. Erfaringen viser, at netop hurtigheden af indsatsen er vigtig for effektiviteten i det konfliktforebyggende arbejde. IHB har også på mange måder været inspirationskilden til OSCE's nye REACT-beredskab, som skal gøre OSCE i stand til hurtigere at udsende civilt personel fra medlemslandene.

## 2. CHARTERET FOR EUROPÆISK SIKKERHED.

Med Charteret for Europæisk Sikkerhed fra topmødet i Istanbul bekræftede OSCE sit normmæssige grundlag og gjorde sig samtidig klar til det 21. århundrede. Charteret fastslår, at de fleste trusler mod den fælles sikkerhed i Europa udspringer af manglende overholdelse af OSCE-forpligtelserne. Charteret giver samtidig sine bud på, hvordan disse trusler skal imødegås.

Forhandlingsprocessen om Charteret blev præget af uenighed mellem en række vestlige lande og Rusland på baggrund af kriserne i først Kosovo og siden Tjetjenien. Med udgangspunkt i beslutningerne fra OSCE's ministermøde i København i 1997 indeholder det endelige Charter dog en række centrale principper, som også har relevans for disse konflikter. F.eks. lykkedes det i Charteret at understrege udgangspunktet om, at trusler mod sikkerheden i lige høj grad hidrører fra kriser internt i stater som fra kriser mellem stater. Dermed er interne kriser i OSCE-området fortsat et fælles europæisk problem. Det blev ligeledes atter fastslået, at overtrædelse af OSCE-forpligtelserne er et anliggende ikke

blot for den pågældende stat selv, men for alle deltagerstater. OSCE-staterne kan fortsat ikke påberåbe sig »indre anliggender« til afvisning af det internationale samfunds berettigede interesse. Organisationen er dermed på linie med den udvikling, der kan spores internationalt i disse spørgsmål, og som har fået særlig styrke efter kriserne i Kosovo og Østtimor.

Samtidig bør det dog understreges, at OSCE arbejder på grundlag af enighed. Organisationen har ikke selv midler til rådighed, hvorved respekt for grundlæggende principper kan gennemtvinges. OSCE's styrke ligger i rollen som normdanner og i det operationelle arbejde for konfliktforebyggelse og opbygning af demokratiske institutioner.

– *Samarbejde mellem de euro-atlantiske sikkerhedsorganisationer.*

Europæisk sikkerhed præges i stadig større grad af et samarbejde mellem forskellige organisationer, der har forskellige handlemuligheder og kompetencer. Charteret fastslår gennem Platformen for Kooperativ Sikkerhed, at demokrati og stabilitet i Europa skal være et fælles ansvar for organisationerne. Ingen organisation overordnes en anden, ligesom der heller ikke er tale om en permanent arbejdsdeling imellem dem. Derimod satses på pragmatisk samarbejde og udnyttelse af organisationernes særlige fordele og kompetencer. Det fastslås, at organisationerne skal leve op til OSCE's forpligtelser – eller med andre ord: der skabes en fælles norm for europæisk samarbejde. Platformen opfordrer til, at samarbejde og koordination i krisesituationer udbygges, og at samarbejdet i felten forbedres gennem løbende informationsudveksling, sekundering af eksperter for eksempel fra Europarådet til OSCE's missioner, udnævnelse af forbindelsesofficerer, udvikling af fælles projekter og aktiviteter samt en fælles træningsindsats.

Når en række internationale organisationer arbejder side om side i Bosnien-Herzegovina eller i Kosovo, bliver platformen udmøntet i praksis. Det kan gøres endnu bedre og mere effektivt, f.eks. i et tættere samarbejde mellem OSCE og Europarådet. Ved et bredere samarbejde kan den enkelte organisations kompetence udnyttes fuldt ud, og overlappning undgås. Den internationale indsats bliver dermed mere effektiv.

EU spiller en særlig rolle i dette samarbejde. EU er allerede en hovedbidragyder til OSCE's missioner, og vil gennem sine egne fremtidige